

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Innovatiivinen Uusimaa -tiekartta 2026–2029

Uudenmaan liiton julkaisu B 68 - 2026
ISBN 978-952-448-643-9
ISSN 2341-8893

Julkaisija: Uudenmaan liitto
Kuvitukset: Kati Närhi
Ulkoasu: Anni Levonen

Helsinki 2026

Uudenmaan liitto // Nylands förbund

Esterinportti 2 B • 00240 Helsinki
Estersporten 2 B • 00240 Helsingfors
toimisto@uudenmaanliitto.fi • uudenmaanliitto.fi

Sisällys

Kuvailulehti	4
1. Johdanto	5
2. Euroopan innovatiivisin alue	7
2.1 Euroopan innovaatiotoiminnan vauhdittaja.....	7
2.2 Verkostoilla elinvoimaa ja investointeja	10
2.3 Osaajien Uusimaa	11
2.4 TKI-toiminnan rahoituspolut	12
3. Tiekartan toimintalinjaukset	13
3.1 EU-tasoinen TKI-toiminta.....	20
3.2 Koordinaatio ja johtaminen.....	20
3.3 Vaikuttaminen	20
3.4 Tukipalvelut.....	20
3.5 Placemaking – Paikkalähtöinen kehittäminen	20
4. Tiekartan seuranta.....	20

Kuvailulehti

Julkaisun nimi

Innovatiivinen Uusimaa -tiekartta 2026–2029

Julkaisija

Uudenmaan liitto

Tekijä

Uudenmaan liitto

Julkaisusarjan nimi ja sarjanumero

Uudenmaan liiton julkaisuja B 68

Julkaisuaika**ISBN**

978-952-448-643-9

ISSN

2341-8893

Kieli

suomi

Sivuja

20

Tiivistelmä

1. Johdanto

Ratkaisujen Uusimaa – Suomen suunnannäyttäjä, Euroopan edelläkävijä -maakuntaohjelman linjaa maakunnan kehittämistä vuosille 2026–2029. Tämä tiekartta tarkentaa ja täsmentää maakuntaohjelman Innovatiivinen Uusimaa -painopistettä.

Uudenmaan tavoitteena on olla Euroopan innovatiivisin maakunta, jonka TKI-toiminnan vaikutavuus on kasvanut merkittävästi nykyisestä. Samalla TKI-toiminnan määrä ja laatu on nousut, verkostot vahvistuneet, EU-tasoinen toiminta edistynyt, alueen kilpailukyky on lisääntynyt sekä yritysten ja kuntien elinvoima parantunut.

Uusimaa on jo Suomen talouden, osaamisen ja kilpailukykyyn keskus, ja noin puolet koko maan T&K-investoinneista kohdistuu alueellemme. Alueen merkitys on merkittävä myös ulkomaisissa investoinneissa, sillä keskimäärin puolet viime vuosien noin 300 vuosittaisesta investoinnista on sijoittunut Uudellemaalle.

Kilpailukyky ei perustu pelkästään kansallisiin vahvuuksiin, vaan niiden kytkeytymiseen eurooppalaiseen ja globaaliin yhteistyöhön.

Tutkimus-, kehitys- ja innovaatio (TKI)-toiminnan vaikuttavuus syntyy yhä enemmän kansainvälisissä ekosysteemeissä, joissa osaaminen, data ja rahoitus liikkuvat yli rajojen. Siksi Uusimaa panostaa erityisesti TKI-toiminnan skaalaamiseen kansainväliseksi EU-tasoiseksi toiminnaksi, rahoituksen lisäämiseen EU:n suorista rahoitusohjelmista sekä kansainvälisen verkostoitumisen syventämiseen. Lisäksi tavoittelemme kotimaisten ja kansainvälisten yritysten ja investointien lisäämistä. Näin voimme jakaa ja hyödyntää huippuosaamista, rakentaa yhteistyötä muiden EU:n kärkialueiden ja TKI-toimijoiden kanssa sekä lisätä Uudenmaan vetovoimaa kansainvälisten osaajien ja yritysten silmissä.

Vaikuttavuuden ja TKI-toiminnan tuloksellisuuden lisäksi alueella pidetään kiinni edellisellä maakuntaohjelmakaudella asetetusta määrällisestä tavoitteesta, jonka mukaan Uudenmaan T&K-menot ovat kohonneet viiteen prosenttiin maakunnan bruttokansantuotteesta eli BKT:stä vuoteen 2030 mennessä. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää EU-rahoitussaannon merkittävää lisäämistä vuoteen 2030 mennessä.

Innovatiivinen Uusimaa -tiekartassa on toimintalinjauksia, jotka toimeenpanemalla alueemme toimijat saavat lisättyä EU-tasosta TKI-toimintaa, kasvatettua EU-rahoitussaantoa sekä sanoitettua Uudenmaan vahvuuksia entistä yhtenäisemmin. Uudenmaan liiton rooli tiekartan toteuttamisessa on koota toimijoita yhteen, suunnata rahoitusta strategiaan TKI-kärkiin ja toimia verkostoitujana, viestijänä, vaikuttajana ja älykkään erikoistumisen koordinoijana.

Innovatiivinen Uusimaa -tiekartta on päivitetty versio vuonna 2024 julkaistusta [Uudenmaan EU-tasoisien TKI-toiminnan tiekartasta](#). Päivityksen ovat tehneet liiton asiantuntijat hyödyntäen sidosryhmien kommentteja maakuntaohjelman valmisteluun. Vuonna 2024 julkaistun tiekartan toteuttivat Uudenmaan liiton toimeksiantona Spinverse Oy ja MDI Oy.

Vuoden 2024 julkaisuissa varsinainen tiekartta sisälsi kappaleet 6 ja 7. Lisäksi siinä esiteltiin prosessi, jolla tiekartta valmisteltiin, Uudenmaan TKI-toiminnan tilannekuva sekä useita vaihtoehtoisia tapoja kertoa Uudenmaan TKI-kärjistä ja ekosysteemeistä. Työn pohjalta muotoiltiin uuteen maakuntaohjelmaan Uudenmaan TKI-toiminnan kehittämiskärjet, eli älykkään erikoistumisen kärjet, jotka on nyt tuotu myös tiekarttaan sellaisenaan. Lisäksi vuoden 2024 tiekartassa ollut tilannekuva on tästä versiosta jätetty pois. Tiekartan muotoa on yhteensovitettu Uudenmaan liiton uudistettuun

strategiakarttaan sekä yhtäaikaaisesti valmisteluihin Ympäristöviisas Uusimaa ja Onnellisten Uusimaa -tiekarttoihin. Samalla tiekartan nimeksi vaihtuu maakuntaohjelman 2. painopisteen mukaisesti Innovatiivinen Uusimaa -tiekartta. Jatkossa Uudenmaan TKI-toiminnan tilannekuva sekä EU-rahoitussaanto päivittyvät liiton sivuille vuosittain.

Uudenmaan liiton rooli tiekartan toteuttamisessa on koota toimijoita yhteen, suunnata rahoitusta strategiaan TKI-kärkiin ja toimia verkostoitujana, viestijänä, vaikuttajana ja älykkään erikoistumisen koordinoijana.

2. Euroopan innovatiivisin alue

Uudenmaan tavoitteena on mahdollistaa innovaatiotoimintaa koko maakunnassa sekä panostaa pk-yritysten innovaatiomahdollisuuksiin ja koulutustason nostoon. Alueen toimijoilla on halu vahvistaa koko Uudenmaan tutkimuslaitosten, korkeakoulujen, kaupunkien ja kylien kokeiluympäristöjä sekä innovaatioalustoja, joissa tehdään kansainvälisesti kiinnostavaa ja korkeatasoista tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa. Näin tekemällä tavoittelemme asemaa Euroopan innovatiivisimpana alueena.

Uudenmaan liitto seuraa tavoitteen etenemistä Euroopan alueiden innovatiivisuutta mittaavan Regional Innovation Scoreboard (RIS) -vertailun avulla. Viime vuosina Uudenmaan T&K-investoinnit ovat olleet tavoiteuran mukaisessa kasvussa, mutta RIS-vertailussa Uusimaa putosi vuonna 2025 sijalle kahdeksan edeltävien sijoitusten ollessa ensimmäinen tai toinen. Vuoden 2025 vertailu osoittaa Uudenmaan vahvuuksien ja haasteiden olevan hyvin saman suuntaisia kuin 2024 julkaistun EU-tasoisin TKI-toiminnan tiekarttatyössä tunnistettiin.

Uudenmaan vahvuuksia ovat muun muassa yhteistyö, jatkuva oppiminen ja osaava henkilöstö, pilvipalveluiden hyödyntäminen sekä patenttien ja kansainvälisten julkaisujen määrä.

Haasteena ovat innovaatiotoiminnan rahoituksen riittämättömyys, pk-yritysten vähäisempi innovointikyky sekä heikompi kyky viedä innovaatioita markkinoille. Koko Suomessa

haasteena on yksityisten palvelujen matala tuottavuus ja se, että yritysten innovaatiot ovat harvoin riittävän radikaaleja tuottavuusedun säilyttämiseksi.

2.1 Euroopan innovaatiotoiminnan vauhdittaja

Uudenmaan TKI-toiminnan kehittämiskärjet, eli älykkään erikoistumisen kärjet¹, edustavat alueen TKI-toiminnan vahvuuksia ja tulevaisuuden mahdollisuuksia. Kärjet kytkeytyvät keskeisiin maailmanlaajuisiin haasteisiin ja niiden ratkaisemiseksi vaadittaviin systeemiin muutoksiin.

Uudenmaan liitto on määritellyt kärjet yhdessä alueen keskeisten TKI-toimijoiden kanssa. Koska Uudenmaan talouden pohja on hyvin laaja, TKI-toiminnan kärjetkin ovatkin laajoja ja niiden alle lukeutuu monipuolisesti sekä erilaista vakiintunutta että nousevaa TKI-toimintaa, jota halutaan tukea ja vahvistaa. Kutakin teemaa on rajattu alueellisiin vahvuuksiin perustuen sekä suhteessa EU:n ja kansallisten TKI-toiminnan painopisteisiin. Valinnat pohjaavat vuoden 2024 tiekarttatyöhön.

¹ Laki alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta (756/2021) edellyttää Suomen maakuntien liittoja edistämään alueiden älykästä erikoistumista ja laatimaan maakuntaohjelmaan sisältyvän tai sen yhteydessä laadittavan älykkään erikoistumisen strategian.

TKI-toiminnan kehittämiskärjet, eli älykkään erikoistumisen kärjet

Kestävyyssratkaisujen fokuksessa ovat innovaatiot, toimintamallit ja erityisesti uudet liiketoimintamallit, joilla pyritään ratkaisemaan useampaa kestävyyskriisiä Ympäristöviisas Uusimaa -painopisteen mukaisesti. Kärjen alla kehitetään erityisesti ilmasto- ja luontoratkaisuja, bio- ja kiertotaloutta, uusia energiamuotoja ja vetyosaamista ja sinistä bioteknologiaa. Teemaan liittyvät myös liikenteen päästöjä vähentävät ratkaisut, mukaan lukien liikenteen sähköistyminen.

Erityisesti vetytalouteen liittyy suuria odotuksia. Suomen suurimman vedynkäyttäjän Nesteen johdolla alueella tehdään vetytalouteen liittyvää tutkimusta mutta myös käytännön investointisuunnitelmia teollisen vetylaakson kehittämiseksi Uudellemaalle yhteistyössä Gasgrid Finlandin, Helenin ja Vantaan Energian kanssa. Teollinen vetylaakso yhdistäisi infrastruktuurin, uusiutuvan vedyn varastoinnin sekä siirron ja palvelisi sekä vedyn tuottajia että kuluttajia laajasti.

Uudistavan ruokajärjestelmän

kokonaisuuteen kuuluvat uudistava viljely ja ruoantuotanto, ruokajärjestelmän innovaatiot, vaihtoehtoiset proteiinit ja solumaatalous sekä näihin liittyvät liiketoimintamallit. Uudistavan ruokajärjestelmän tavoitteena on vahvistaa alueen ruokaturvaa, omavaraisuutta sekä koko ruoka- ja elintarviketun kilpailukykyä uusien innovaatioiden avulla. Tavoitteena on, että Uusimaa kehitty innovatiiviseksi ja kestäväksi elintarviketuottajaksi sekä -jakelijaksi, ja että ruoantuotannon innovaatioista saadaan uusi vientituote.

Ruokajärjestelmän innovaatiotoiminnan keskittyminä toimivat alueella Helsingin yliopiston Viikki Food Design Factory (VFDF), Metropolian UrbanFarmLab sekä VTT:n elintarviketeknologialaboratio. Myös alan isot yritykset edistävät ruokajärjestelmän kestävyttä TKI-toimillaan, esimerkiksi veturihankkeilla kuten Valion Food 2.0.

Hyvinvoinnin ja terveysratkaisujen

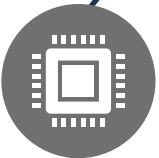
kärjen alle kuuluvia teemoja ovat ennaltaehkäisevät terveysratkaisut, mielen hyvinvointi, terveysteknologiat, terveys- ja lääkeala sekä digitaaliset ratkaisut, erityisesti tekoälyn hyödyntäminen terveydenhuollossa. Hyvinvoinnin ja terveysratkaisujen saralla Uudella maalla on merkittävää potentiaalia, erityisesti terveydenhuollon teknologioissa ja digitaalisissa palveluissa. Sosiaali- ja terveysalalla tarvitaan runsaasti työvoimaa ja digitaalisilla ratkaisuilla voidaan osittain pyrkiä vähentämään työvoiman tarvetta. Teema kytkeytyy vahvasti elinympäristöjen terveellisyteen ja viihtyisyyteen.

Uudenmaan terveys- ja lääkealan innovaatioekosysteemejä ovat erityisesti Orionin Virtuaalinen lääketutkimusveturiekosysteemi, HUSin koordinoima CleverHealth Network ja GE Finlandin Health Innovation Village terveysteknologian ekosysteemi, joista kaksi jälkimmäistä ovat myös terveysteknologioiden TKI-toimijoita. Keskeisiä painotuksen kampuksia ja TKI-infraa ovat HUSin ja Helsingin yliopiston toiminnot Meilahdessa. Terveysteknologioiden TKI-toimijoita ovat alueella HUSin ja GE Finlandin lisäksi ammattikorkeakoulu Metropolian Health Proof Helsinki.

Luovien alojen kärjen alle kuuluvat luovat palvelut, kuten muotoilu, arkkitehtuuri, muoti, mainonta, markkinointiviestintä, luovat toimistot ja kulttuurihyvinvointi, laajennettu todellisuus ja immersiiiset elämykset sekä AV- ja peliala. Luovien alojen TKI-toiminnan vahvistaminen tarjoaa Uudellamaalla merkittäviä mahdollisuuksia. Varhaiskasvatuksesta alkava ja koko opintopolun läpi kulkeva taiteen ja kulttuurin opetus tukee luovan ajattelun taitoja ja auttaa kehittämään ratkaisuja aikamme haastaviin ongelmiin. Luovuutta tarvitaan paitsi yritysten liiketoiminnan, niin myös julkisten palvelujen kehittämisessä.

Helsingissä sijaitsee Pohjoismaiden suurin innovaatio-, kehitys- ja aloituskeskus, joka on omistettu VR- ja AR-teknologioille. Helsinki XR Center (HXRC) on ainutlaatuinen Metropolian luovien alojen kampuksen yhteydestä löytyvä keskus, jossa yhdistyy uudella tavalla design ja teknologia. XR-teknologioihin keskittyvä keskus toimii tutkimus-, startup-, ja yritys yhteistyön keskiössä. Helsinki XR Centeriä operoi Metropolia Ammattikorkeakoulu yhdessä Suomen Virtuaalitodellisuusyhdistys FIVR:n kanssa. Keskukseen rahoittavat Helsingin kaupunki ja Business Finland.

Murrokselliset teknologiat ovat keskeisiä mahdollistajia kaikille toimialoille. Kärjen alle kuuluvat tekoäly- ja kvanttiteknologiat, puolijohde-, avaruus- ja energiateknologiat sekä kaksikäyttöteknologian ratkaisut. Murroksellisilla teknologioilla tarkoitetaan teknologisia innovaatioita, jotka syrjäyttävät markkinoilla vallitsevan teknologian ja voivat muuttaa kokonaisen toimialan dynamiikkaa. Murroksellisten teknologioiden luomisen rinnalla yhtä lailla tärkeää on osaaminen niiden soveltamisessa. Kaksikäyttöteknologioiden kehittäminen voi luoda ratkaisuja sekä siviili- että puolustusteollisuuden käyttöön ja vastata jatkossa EU-rahoituksen vahvempaan turvallisuuden kehittämisen painotukseen.

Kvanttinova on kehitteillä oleva teollisuusvetoinen mikroelektroniikan ja kvanttiteknologian pilotointi- ja kehittämiskeskus Espoossa. Kyseessä on VTT:n, Espoon kaupungin, Aalto-yliopiston ja Teknologia-teollisuuden puolijohdetoimialaryhmän yritys jäsenten yhteinen hanke. Kvanttinovaan tulee yhteiskäyttöisiä pilotointitiloja, yritys kohtaisia laboratorioita, puhdastiloja ja toimistotiloja. Ainutlaatuinen pilotointiympäristö keskittyy esikaupalliseen kehitykseen ja tarjoaa pilotointilinjoja tutkimus- ja kehityshankkeiden laajentamiseen.

2.2 Verkostoilla elinvoimaa ja investointeja

TKI-toiminta on keskeistä elinkeinoelämän uudistumiselle, yritysten tuottavuuden kasvulle ja koko Uudenmaan elinvoiman vahvistumiselle. Uudenmaan tavoitteena on rakentaa koko maakunnan kattava innovaatioekosysteemi, jossa toimijat tekevät vaikuttavaa yhteistyötä ja houkuttelevat uusia kansainvälisiä investointeja.

Innovaatioekosysteemimäinen toiminta on Uudenmaan vahvuus, jota halutaan edelleen vahvistaa, sillä ekosysteemit ovat TKI toiminnan kehittämisen ytimessä. Kun tutkijat, kehittäjät ja innovoijat ekosysteemeissä oppivat toisiltaan ja kehittyvät vastaamaan muuttuviin tarpeisiin, he luovat edellytykset uusille läpimurroille ja vahvistavat Suomen kilpailukykyä EU:ssa ja globaalisti. Toimivat ja tunnetut ekosysteemit houkuttelevat osaamista ja tekijöitä kotimaasta ja kansainvälisesti.

Innovaatioekosysteemien toiminnan nykyisiä haasteita ovat ekosysteemien välisen yhteistyön hajanaisuus sekä rakenteet, jotka hankaloittavat pitkäjänteisyyttä, pk-yritysten tukemista ja kansainvälistymistä. Alueelle ja ekosysteemien välille tarvitaan selkeä yhteinen missio, roolien ja tarpeiden tunnistamista sekä kykyä kuunnella ja oppia toisilta. Johtamisen vahvistaminen ja kumppaneiden yhteistyökyvykkyyden kasvattaminen ovat keskeisiä keinoja lisätä EU-tasoista TKI-toimintaa. Yhteiset tukipalvelut, kokemusten jakaminen ja monialainen yhteistyö esimerkiksi digitalisaation, kiertotalouden ja uuden ruoantuotannon teemoissa voisivat vahvistaa koko kenttää.

Uudellamaalla on useita kansainvälisesti vahvoja klustereita, joille on ominaista tunnustettu huippuosaaminen, merkittävä liiketoiminta ja monipuolinen innovaatiotoiminta. Eri toimijoilla on erilaisia rooleja alueellisessa innovaatioekosysteemissä: on vetureita, tekijöitä, mahdollistajia, palveluntarjoajia ja orkestroijia. Maakunnassa toimii maan laajin TKI-toimijaverkosto, johon

kuuluvat tiedeyliopistot, ammattikorkeakoulut, Maanpuolustuskorkeakoulu, kansalliset tutkimuslaitokset, kehittämis- ja innovaatioyhtiöt, tutkimussairaalat, hyvinvointialueet sekä erilaiset verkostot ja yhteenliittymät. Keskeisiä toimijoita alueella ovat myös kansalliset toimijat kuten Business Finland, Suomen Akatemia ja ministeriöt.

Uudenmaan innovaatioekosysteemi rakentuu useista toisiaan täydentävistä kokonaisuuksista:

- **Kampusmaiset TKI-huippukeskittymät**, joissa yhdistyvät kansainväliset tutkimusryhmät, yliopistokoulutus, tutkimusinfrastruktuurit ja yritysten läsnäolo. Esimerkiksi Otaniemi–Keilaniemi-alue ja Kumpulan ja Meilahden kampukset. Niihin kytkeytyy myös kansallisia tutkimuslaitoksia.
- **Ammattikorkeakoulujen innovaatiokeskittymät**, jotka tarjoavat erityisesti pk-yrityksille soveltavaa TKI-toimintaa ja täydentävät yliopistojen ja tutkimuslaitosten tarjontaa. Esimerkkinä toimii HUS:n, Metropolian ja Helsingin kaupungin Health Proof Helsinki -verkosto.
- **Yritysvetoiset innovaatio- ja teollisuuskeskittymät**, kuten Porvoon Kilpilahti, jossa yli 40 yritystä kehittää Nesteen ja Borealoksen johdolla bio- ja kiertotalouden ratkaisuja sekä teollisuuden sivuvirtojen hyödyntämistä.
- **Startup-keskittymät ja -brändit**, kuten Slush ja Maria01, jotka houkuttelevat kansainvälisiä startup-yrityksiä ja sitä kautta kansainvälisiä sijoittajia ja sijoittumisia.
- **Yritysvetoiset veturihankkeet ja Suomen Akatemian lippulaivahankkeet**, joissa keskeiset yritykset ja yliopistot toteuttavat ekosysteemivetoista innovaatio-, kehitys- ja tutkimustoimintaa TKI-kärkienkin kannalta keskeisissä teemoissa.

Uudenmaan liitto ylläpitää [innovaatio-ekosysteemikarttaa](#), jota päivitetään vuosittain ja jonka avulla alueen TKI-kokonaisuudesta pidetään ajantasainen kuva.

2.3 Osaajien Uusimaa

Uudenmaan TKI-toiminnan kasvattaminen, yritysten uudistuminen sekä innovatiivisten ratkaisujen luominen vaativat osaavaa työvoimaa. Koulutus- ja osaamistason nostaminen edellyttää kansallisesti riittäviä resursseja. Ilman uusia toimenpiteitä Uudenmaan ja koko Suomen T&K-osaajapula jatkuu.

Lähes kaikilla Euroopan kasvavilla alueilla on työvoimapula. Niinpä alueet kilpailevat keskenään osaajien houkuttelusta, erityisesti korkeaa osaamista vaativille aloille, kuten TKI-toimintaan. Kilpailua käydään myös yritysten sijoittumisista ja jopa EU-hankekonsortioissa käydään kilpailua siitä, mistä maista ja miltä alueilta parhaat kumppanit otetaan mukaan.

Euroopan alueet, Uusimaa muiden mukana, panostavat enenevässä määrin yleiseen kansalliseen ja kansainväliseen aluemarkkinointiin. TKI-markkinointi, muun vaikuttamistyön ohessa, auttaa tuomaan aluenäkökulman suuremman yleisön tietoisuuteen. TKI-painottunut aluemarkkinointi nostaa esiin alueen toimijoita ja onnistumisia, ja sitä myöten tukee kaikkia alueen TKI-toimijoita sekä yhteisiä alueellisia tavoitteita.

Vahva oppilaitosten, korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja yritysten yhteistyöhön perustuva TKI-toiminta huippukeskittymineen auttaa luomaan korkeaa osaamista vaativia työpaikkoja ja houkuttelemaan Uudellemaalle ulkomaisia investointeja sekä osaajia. Uudellamaalla tulee kehittää toisen asteen oppilaitosten, korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja yritysten tiiviimpään yhteistyöhön uudenlaisia malleja, jotka kasvattavat alueen osaamista ja varmistavat osaavan työvoiman saamisen.

Alueen houkuttelevuutta kasvatetaan myös innovatiivisilla TKI-avauksilla, joissa hyödynnetään Uudenmaan luovaa osaamispohjaa, kuten muotoilua, kulttuuria ja sosiaalisia innovaatioita. Lisäksi elämänlaadun markkinointi kannattaa. Alueen elinympäristö, joka tarjoaa turvallisuutta, lähiluontoa ja sujuvaa elämää, on keskeinen tekijä sekä sijoittumispäätöksissä että osaajien houkuttelussa. Toki elämänlaadun lupausten tulisi vastata todellisuutta ja maahantulijoille on tarjottava mahdollisuuksia. Tilastojen valossa Uudenmaan alue ei kykene pitämään huippuosajia, vaan korkeakoulutetut ulkomaalaistaustaiset lähtevät töiden puutteessa muualle. Näihin kysymyksiin vastaavat osaltaan Onnellisten Uusimaa -tiekartta sekä Visio-vaihemaakuntakaava.

*Tilastojen valossa
Uudenmaan alue
ei kykene pitämään
huippuosajia, vaan
korkeakoulutetut
ulkomaalaistaustaiset
lähtevät töiden
puutteessa muualle.*

2.4 TKI-toiminnan rahoituspolut

Uudenmaan TKI-toiminnassa on hyödynnetty laajasti EU:n ja kansallisia rahoituslähteitä, kuten Horisontti Eurooppaa, Interreg-ohjelmia, EAKR:ää, ESR+:aa, maaseudun kehittämisrahoitusta, Lifeä, Luovaa Eurooppaa, Business Finland ja Suomen Akatemian rahoitusta sekä AKKE-rahoitusta.

Vuosina 2026–2027 alueelle on edelleen jaossa EAKR-, ESR- ja maaseuturahoitusta, joilla voidaan vahvistaa TKI-kärkien ekosysteemejä, osaamispohjaa ja pk-yritysten innovaatiopolkuja. Yhteistyössä voidaan rakentaa

fiksuja polkuja Business Finlandin ja Horisontti Euroopan -rahoitusohjelmiin ja hankkia muutakin rahoitusta, kuten säätiöiden rahoitusta erityisesti TKI-kärkien kehittämiseen, mutta myös uusien ratkaisujen kaupallistamiseen sekä yritysten ja tutkimusorganisaatioiden väliseen yhteistyöhön.

EU:ssa valmistellaan parhaillaan seuraavaa ohjelmakautta, joka alkaa vuonna 2028. Vaikka tulevan ohjelmakauden kokonaisuuden valmistelu on vielä kesken, tiedämme jo, että on tärkeää lisätä Uudenmaan toimijoiden kyvykkyysä sekä motivaatiota hakea EU-rahoitusta. Näin pystymme hyödyntämään tulossa olevan ohjelmakauden tuomia mahdollisuuksia skaalata ratkaisuja sekä tukea alueemme elinkeinojen ja teollisuuden uudistumista ja kilpailukykyä.

Tuleviin rahoitusohjelmiin vaikuttaminen edellyttää aktiivista toimintaa jo valmisteluvaiheessa. Uusimaalaisten toimijoiden on oltava mukana EU:n TKI-kumppanuuksissa ja verkostoissa, joissa ohjelmien sisältöjä muotoillaan ja joissa voi rakentaa vahvoja konsortioita ajoissa. Eurooppalaiset alueverkostot, kuten ERRIN ja muut Brysselin verkostot, tarjoavat kanavia viedä alueen näkemyksiä EU-päättäjille ja luoda yhteyksiä komissioon. Myös teollisuuden ja tutkimustoimijoiden omat vaikuttajaverkostot ovat tärkeitä lainsäädännön ja rahoitusohjelmien kehityksen seuraamisessa. Varhainen valmistautuminen ja aktiivinen verkottuminen parantavat uusimaalaisten toimijoiden asemaa tulevissa rahoitushauissa ja vahvistavat mahdollisuuksia toimia kärkihakijoina.

3. Tiekartan toimintalinjaukset

Uudenmaan tavoitteena on kaksinkertaistaa koko EU-rahoitussaanto 2028–2034 ohjelmakaudella verrattuna 2021–2027 ohjelmakauteen. Tavoitteen saavuttamiseksi kaikkein toimijoiden kuten tutkimuslaitosten ja korkeakoulujen sekä suurten ja pk-yritysten täytyy merkittävästi lisätä omaa saantoansa EU:n rahoitusohjelmista.

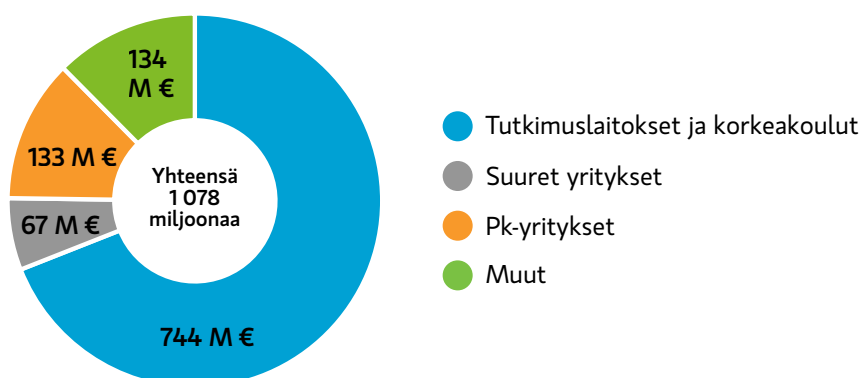
Tavoite kaksinkertaistaa Uudenmaan toimijoiden saama rahoitus vaatii huomattavaa kotimaisen aktiivisuuden nostoa nykyisen Horisontti Euroopan -ohjelmakauden lopussa sekä seuraavan rahoituskauden alusta alkaen. EU:n suoran TKI-rahoitusohjelman lisäksi on tärkeää pitää mielessä myös muut EU-ohjelmat, joissa uusimaalaisten ja suomalaisten toimijoiden ylipäättään tulisi olla entistä aktiivisempia.

Tässä luvussa kootaan yhteen toimintalinjaukset, joita toteuttamalla uusimaalaiset TKI-toimijat

saavuttavat Uudenmaan alueellisen TKI-tavoitteen eli TKI-toiminnan määrälliseen ja laadulliseen nostamiseen, verkostojen vahvistamiseen sekä EU-tasoisien toiminnan edistämiseen. EU-tasoisien toiminnan lisääminen tuo lisärahoitusta alueen TKI-toimintaan, mutta vaatii myös yhteistyön lisäämistä ja toimintamallien kehittämistä. Tämä parantaa paikallisella ja kansallisella tasolla tapahtuvan TKI-toiminnan laatua ja suunnitelmallisuutta, tehden samalla alueesta kansainvälisesti kiinnostavamman ja johtaa myös enenevään EU-tasoiseen toimintaan.

Toimintalinjauksia on viisi. Toimintalinjaukset perustuvat TKI-toiminnan tunnistettuihin haasteisiin ja tehtävät on muotoiltu laajassa alueellisessa sidosryhmäyhteistyössä, tunnistuen eri toimijoille ominaisia vaikuttamisen ja toiminnan mahdollisuuksia. Kukaan toimija voi edistää omasta roolistaan käsin sopivimpia tehtäviä.

Uudenmaan Horisontti Eurooppa -rahoitussaanto 2021–8/2026

Kuvio 1. Uudenmaan Horisontti Eurooppa -saanto aikavälillä 2021–8/2026 (ohjelmakausi jatkuu vuoden 2027 loppuun asti).

3.1 EU-tasoinen TKI-toiminta

Jotta voimme varmistaa Uudenmaan TKI-toiminnan viemisen entistä laajemmin EU-tasolle, alueen toimijoiden tulee asettaa tavoitteet EU-TKI-yhteistyölle. EU-tasoinen TKI-toiminnan kannalta on keskeistä varmistaa, että TKI-toimintaympäristön kaikki osat ja työkalut toimivat laadukkaasti ja tarkoituksenmukaisesti.

Toimintalinjaukseen kuuluu strateginen suunnittelu ja valinnat, kuten kärkien ja keskeisten toimintatapojen valinta. Tähän liittyy myös resurssointiin ja osaajien

houkutteluun liittyvät toimet, sillä ne ovat osaamisperustaisen TKI-toiminnan kivijalka, ja niihin liittyy suurin riski Uudenmaan TKI-toiminnan kasvattamisessa. Myös startup-toiminta on sisällytetty tähän toimintalinjaukseen sen strategisen ulottuvuuden vuoksi: Uudenmaan yksi keskeinen erottautumistekijä on ollut aktiivinen teknologia-alueen startup-toiminta, mikä on ollut keskeistä ulkomaisten suorien investointien (FDI) houkuttelussa ja alueen TKI-toiminnan brändin rakentumisessa. Toimintalinjauksen tehtävät ovat laajoja ja vaativat sidosryhmien vahvaa yhteistyötä.

Taulukko 1. Toimintalinjauksen 1 keskeiset tehtävät.

 Keskeiset tehtävät	
Strategisten tavoitteiden määrittely ja seuranta	- Eri sektoreiden ja toimijoiden roolin tunnistaminen EU-tason TKI-kentässä - Strategisten tavoitteiden asetanta ja seuranta EU-tason TKI-toiminnasta - Erilaisten keinojen ja instrumenttien asemointi - Hyödynnetään julkisten hankintoja strategisesti innovaatioiden markkinoille saattamiseksi
Kehittämisen ja aluemarkkinoinnin kärjet	- TKI-kärkien kansainvälisen kilpailukyvyyn vahvistaminen riittävällä rahoituksella - Aluemarkkinoinnin koordinaatio ja kohdentaminen
TKI-toiminnan resurssointi	- Uudenmaan osaamistarpeen jatkuva analyysi - TKI-resurssien tarpeen seuranta - TKI-resurssintarpeiden koordinaatio yliopistojen, korkeakoulujen ja yritysten kesken
Osaajien houkuttelu	- EU:n valittujen alueiden osaajien kartoitus suhteessa Uudenmaan tarpeisiin - Osaajien houkuttelu eri keinoilla
Startup-toiminta	- Kiihdyttämö- ja hautomotoimintojen riittävyys ja jatkuvuuden takaaminen - Startup-ohjelmien linkittäminen innovaatioekosysteemeihin ja yritysten TKI-toimintaan - Startup-toiminnan näkyminen alueen TKI- ja FDI-markkinoinnissa

3.2 Koordinaatio ja johtaminen

Koordinaatio ja johtaminen -toimintalinjaus pitää sisällään tehtävät, joilla pyritään saamaan eri sidosryhmät mukaan Uudenmaan TKI-toiminnan nostamiseen EU-tasolle. Samalla kirkastetaan Uudenmaan alueellista TKI-toimintamallia ja vahvistetaan EU-tasosta TKI-yhteistyötä ja verkostoja. Nämä ovat toimenpiteitä, joista vain harvalla on tällä hetkellä omistajuus, eikä oman organisaation ulkopuolista operationaalista vastuuta ole juuri kenelläkään. Tällä hetkellä TKI-toiminnan koordinaation ja johtamisen erilaisissa rooleissa toimivat Uudenmaan liitto, Business Finland, alueen kunnat, kuntien ja kaupunkien kehitysyhtiöt, OKM, TEM ja tutkimuslaitokset.

TKI-toimijoiden yhteistyötä pyritään kehittämään laajan sidosryhmäjoukon kanssa.

Taulukko 2. Toimintalinjauksen 2 keskeiset tehtävät.

✓ Keskeiset tehtävät	
Uudenmaan TKI-koordinaation selkeyttäminen	• Toimintamalli Uudenmaan TKI-toiminnan EU-tason koordinaatiolle • Eri sidosryhmien osallistaminen ja kunkin omistajuus omista EU-tason tavoitteista
Alueellinen verkostoituminen ja yhteistyö	• Eri sektoreiden TKI-toimijoiden verkottaminen • Säännöllisiä korkeatasoisia foorumeita sidosryhmien kohtaamisiin, tiedon jakamiseen ja uusien käytäntöjen luomiseen ja jalkauttamiseen
Kansainvälinen verkottuminen	• Tärkeiden EU-verkostojen tunnistaminen ja niihin kiinnittyminen • Suomalaisten toimijoiden kannustaminen yhteistyöhön ja verkottumiseen kansainvälisten yritysten kanssa
Innovaatiokulttuurin rakentaminen, ml. TKI-alustojen, testiympäristöjen ja menetelmien tarjonta	• Kaupunkien innovaatioalustoina toimimisen lisääminen • Kokeilukulttuurin vahvistaminen, sektorien välisen innovaatiotoiminnan kehittäminen • Testiympäristötoiminnan koordinointi ja kehitys
TKI-ekosysteemien johtaminen	• TKI-ekosysteemien johtamiskäytäntöjen vahvistaminen • Ekosysteemien välisen relevantin yhteistyön lisääminen

3.3 Vaikuttaminen

EU-tasoista ennakkointia ja vaikuttamista tulee Uudellamaalla vahvistaa. EU-rahoitusvalmisteluun ja rahoitusohjelmiin vaikuttaminen on Suomessa melko reaktiivista ja hajanaista. TKI-toimijat tarvitsevat enemmän tietoa vaikuttamismahdollisuuksista ja -tavoista sekä aktivointia edunvalvontaan erityisesti rahoituksen ja sääntelyn osalta. Keskeistä on pyrkiä proaktiivisesti vaikuttamaan tulevan ohjelmakauden suunnitelmiin. Samalla on tarpeen kohdentaa vaikuttamista myös kansalliseen päätöksentekoon, jotta Uudenmaan ääni tulee esille kansallisen monivuotisen TKI-rahoitussuunnitelman toimeenpanossa. Tärkeää olisi vaikuttaa valtioneuvoston tutkimus- ja innovaationeuvostoon, jotta Uudenmaan asema ja rahoitus kansallisessa TKI-strategiassa vahvistuisi.

Keskeistä on pyrkiä proaktiivisesti vaikuttamaan tulevan ohjelmakauden suunnitelmiin.

Taulukko 3. Toimintalinjauksen 3 keskeiset tehtävät.

 Keskeiset tehtävät	
Uudenmaan edunvalvonta	• Alueellinen näkemys ja koordinaatio kansalliseen TKI-edunvalvontaan • Vaikuttaminen kansallisen monivuotisen rahoituksen valmisteluissa
EU-vaikuttaminen	• EU-edunvalvontaa TKI-ohjelmiin valmisteluvaiheessa • Suomen ja EU:n TKI-prioriteettien yhteensovittaminen • Kansallisen teknologiastrategian vieminen yhtenäisesti eteenpäin suhteessa EU:hun • Pohjoismainen yhteistyö EU:n TKI-vaikuttamisessa
EU-aluekumppanuudet	• Relevanttien kumppanialueiden ja toimijoiden kartoitus EU:ssa • Yhteistyön vahvistaminen valittujen alueiden kanssa

3.4 Tukipalvelut

Uudellamaalla on noussut esille selkeä tarve vahvistaa sekä lisätä monipuolisia ja kohdennettuja tukipalveluita. Organisaatioiden toiveena on ollut erityisesti kasvattaa kyvykkyyksiä hankerahoituksen hankkimiseen, saada tukea hankevalmisteluun ja vahvistaa verkostoitumista EU:n TKI-toiminnassa. Tukipalveluiden rooli on keskeinen, sillä ne ovat avainasemassa sopivien rahoitushakujen tunnistamisessa, hankehakemusten laatimisessa ja hankkeiden hallinnoimisessa. Tietoa EU-ohjelmista ja niihin osallistumisesta ei ole riittävästi saatavilla tai se ei tavoita TKI-toimijoita. Viestinnän rooli onkin tärkeä, ja rahoitusvaihtoehtojen tarinallistaminen sekä esimerkkien kertominen ovat hyödyllisiä rahoituksen hakijoiden näkökulmasta.

Rahoituksen hakijan näkökulmasta keskeisen tärkeää on kyky tunnistaa ja löytää sopivia yhteistyökumppaneita niin kansallisesti kuin EU-tasollakin. Yhteistyötä ja verkostoitumista eri toimijoiden välillä on vahvistettava erilaisten tapahtumien, alustojen, hankkeiden ja klustereiden avulla. Erityisesti yrityksiä tulisi kannustaa osallistumaan verkostoitumis- ja kansainvälistymistapahtumiin edistääkseen kansainvälisten kumppanuuksien syntymistä.

Tukipalvelujen toteuttaminen on kaikista toimintalinjauksista helpointa. Uudenmaan liiton ja monen muun organisaation päätösvallassa on panostaa lisää näiden saatavuuteen. Tämänkaltaisia toimenpiteitä pystytään edistämään myös hyvin kevyellä koordinaatiolla. Tukipalveluiden parantaminen lielee lyhyellä tähtäimellä vaikuttavin tapa lisätä EU-hankerahoitussaantoa.

Uudellamaalla on noussut esille selkeä tarve monipuolisille ja kohdennetuille tukipalveluille.

Taulukko 4. Toimintalinjauksen 4 keskeiset tehtävät.

 Keskeiset tehtävät	
Kyvykkyyksien kasvattaminen	• Yritysten, korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten sisäinen resursointi ja allokointi sekä TKI-henkilöstön palkkaaminen • TKI-toimijoiden kouluttaminen EU-toiminnasta ja rahoitusmahdollisuuksista • TKI-hanke- ja rahoitusstrategioiden tuki
Viestintä	• Tietoisuuden kasvattaminen ja TKI-kentän aktivointi hakemaan EU-rahoitusta • TKI-toiminnan mahdollistajista (esim. verokannustimista) viestiminen
Hankehakemisen ja -rahoituksen tukipalvelut	• Rahoituskanavien monitorointi ja rahoitusmahdollisuuksista tiedottaminen • Yhteiset tapahtumat, tietoiskut ja koulutukset alueen toimijoille • Tuen ja asiantuntemuksen tarjoaminen sopivan rahoituksen löytämiseksi ja rahoitushakemusten valmisteluun • Tukipalvelut EU-hankehallintoon
Verkottamispalvelut	• Keskeisten verkostojen tunnistaminen, niihin kytkeytyminen • Kansallisten ja kansainvälisten ekosysteemien rakentaminen ja johtaminen • Kotimaisten ja kansainvälisten kumppaneiden löytäminen • Konsortioiden rakentamisen tukipalvelut
Kansallinen tukirahoitus ja hankepolut	• Riittävän valmistelurahoituksen tarjonta ja siitä viestiminen • Kansallisen rahoituksen (esim. EAKR) yhteensovittaminen tukemaan muuta EU-rahoitusta, jotta voitaisiin luoda polkuja pienemmistä ja alueellisista hankkeista kohti suurempia ja vaikuttavampia kansainvälisiä EU-hankkeita

3.5 Placemaking – Paikkalähtöinen kehittäminen

Viidennen toimintalinjauksen Placemaking-sisältö liittyy Uudenmaan vetovoiman lisäämiseen TKI-toiminnassa EU-hankkeissa ja kansainvälisten osaajien sijoittumisissa.

Placemaking on käsite, joka viittaa kaupunkien ja alueiden kehittämiseen siten, että niistä tulee houkuttelevampia, viihtyisämpiä ja elinvoimaisempia paikkoja, jotka houkuttelevat asukkaita, osaajia ja yrityksiä. Paikkalähtöinen kehittäminen liittyy kiinteästi alueiden kilpailukyvyyn vahvistamiseen. Alueet, jotka tarjoavat laadukkaita asumis- ja työskentelyolosuhteita, houkuttelevat myös kansainvälisiä investointeja ja luovat suotuisan ympäristön TKI-toiminnalle ja talouskasvulle.

Yhteistyö julkisen ja yksityisen sektorin välillä on keskeistä, kun pyritään luomaan houkuttelevia kaupunkiympäristöjä. Keskeistä on vahvistaa paikkakuntien identiteettiä ja korostaa vetovoimatekijöitä sekä hyödyntää myös yksityisen sektorin panosta julkisen tilan suunnittelussa ja ylläpidossa.

Placemakingin merkitys alueellisen elinkeino- ja TKI-toiminnan kehityksessä korostuu globalisoituvassa maailmassa, missä kaupunkien kilpailu investoinneista on kovaa ja sijoittuspäätöksiin vaikuttaa yhä enemmän ympäristön laatu ja elinvoimaisuus. Uusimaa voi menestyä tässä kilpailussa tekemällä strategista yhteistyötä laajasti sidosryhmiä osallistaen.

Taulukko 5. Toimintalinjauksen 5 keskeiset tehtävät.

 Keskeiset tehtävät	
Uudenmaan alueen kehittäminen vielä houkuttelevammaksi	• Uudenmaan moninaisuuden (ml. kiinnostavat pienet kaupungit, luonto, meri, maaseutu) ja elämänlaadun markkinointi ja kehittäminen • Kansainvälisten palvelujen saatavuus (koulut, päiväkodit) • Kulttuurin korostaminen • Elinympäristöjen laadun, viihtyisyyden ja paikan identiteetin vahvistaminen suunnittelun, ml. palvelumuotoilu, keinoin
Kohtaamisen paikat	• Käveltäviä TKI-keskittymiä; paikkoja ja tilaisuuksia, joissa TKI-kentän toimijat voivat kohdata informaalisti tai fasilitoiduissa läsnäolotilaisuuksissa
TKI-huippukeskittymät ja infrastruktuurit	• TKI-huippukeskittymien kehittäminen, kärkenä Otaniemi-Keilaniemi, vahvasti mukana myös Viikki, Kumpula, Meilahti ja Kilpilahti • Huippukeskittymien ja infrastruktuurien kansainvälinen markkinointi
Aluemarkkinointi	• Aluemarkkinoinnin sisällöt ja koordinaatio: mitä Uusimaa tarjoaa Euroopalle?

4. Tiekartan seuranta

Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan seurannan tavoitteena on kuvastaa alueen kehitystä suhteessa muuhun Suomeen sekä Uudenmaan eurooppalaisiin verrokkialueisiin ja varmistaa alueellisten TKI-linjausten vaikuttavuus ja perustuminen ajankohtaiseen tietoon. Seuranta-tieto tukee valtuustokausittain maakuntaohjelman ja tiekartan vision ja kehittämistavoitteiden

päivittämistä, sekä Uudenmaan liiton verkostoyhteistyön sekä toimien suunnittelua ja priorisointia. Seuranta tuottaa tärkeää tietoa poliittiseen päätöksentekoon sekä kansalliseen ja EU-tasoiseen edunvalvontaan.

Uudenmaan maakuntaohjelman Innovatiivinen Uusimaa -painopisteen kärkitavoitteen sekä tiekartan toimenpiteiden etenemistä mitataan kahden vuoden välein päivittyvällä Regional Innovation Scoreboard (RIS) -indeksillä sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnan määrällisillä panostuksilla ja niiden BKT-osuudella.

Uudenmaan liitto seuraa tavoitteiden kehitystä ja raportoi niistä seuraavasti. Seurannan toteuttavat Uudenmaan liiton asiantuntijat:

- ✓ **Tilannekuva:** Uudenmaan liitto kokoaa vuosittain tilastoseurannan indikaattoreista, jotka kertovat tutkimus- ja kehittämistoiminnan tasosta Uudellamaalla. Vastaavat tilannekuvat laaditaan erillisinä myös Ympäristöviisas – ja Onnellisten Uusimaa -tiekarttojen teemoista.
- ✓ **Uudenmaan kokonaisrahoituksen saanto:** Uudenmaan liitto laatii säännöllisesti yhteenvedon Uudenmaan kansallisesta ja EU:n kilpaillusta rahoitussaanosta. Yhteen-veto laaditaan yhdessä kaikille tiekartoille.
- ✓ **Seurantaraportti maakuntavaltuustolle:** Uudenmaan liitto laatii kaksi kertaa valtuustokauden aikana maakuntavaltuustolle koosteen kaikkien kolmen tiekartan osalta maakunnan tärkeimmistä toimenpiteistä ja hankkeista, joilla on edistetty Uudenmaan maakuntaohjelman toteutusta. Tästä julkaitaan kerran valtuustokaudessa myös englanninkielinen versio, linkittäen EU-tavoitteisiin.

Uudenmaan liitto // Nylands förbund

Esterinportti 2 B • 00240 Helsinki
Estersporten 2 B • 00240 Helsingfors
toimisto@uudenmaanliitto.fi • uudenmaanliitto.fi